

Vastaanottaja
Harri Kiviranta
Marvea Oy

Asiakirjatyyppi
Hulevesiselvitys

Päivämäärä
Päivitys 20.12.2022

MARVEA OY

HUIKKAAN HURMOS, TAMPERE

ASEMAKAAVA NRO 8834

HULEVESISELVITYS

Päivämäärä **20.12.2022**
Laatija **Felipe Da Silva, Tuulia Välikangas**
Tarkastaja **Marjo Valtanen**
Hyväksyjä **Harri Kiviranta**
Kuvaus **Suunnitelmaselostus**

Viite 1510067573-003

Sisältö

1.	Johdanto	1
2.	Suunnittelualueen kuvaus	1
3.	vesitasemuutokset	3
4.	Hulevesien hallinta	4
5.	suositukset kaavamääräyksiksi	5
6.	Rakentamisen aikaisten hulevesien hallinta	5
7.	Yhteenveto	5

LIITTEET

Piirustusno	Nimi	Mittakaava	Päiväys
H01	Suunnitelmapiirustus Hulevesiselvitys	1:500	20.12.2022

1. JOHDANTO

Hulevesiselvitys on toteutettu Tampereen asemakaavan AK 8834 työstämisen ohessa. Selvityksessä kuvataan hulevesien nykytilanne, rakentamisen aiheuttamat muutokset sekä esitetään hulevesien hallintasuunnitelma kaavamuutosalueelle.

Hulevesien hallinnan prioriteetteina ovat Tampereen kantakaupungin hulevesiohjelman (2012) ja Kuntaliiton hulevesioppaan (2012) mukaisesti hulevesien muodostumisen estäminen, hyödyntämien ja käsittely syntypaikalla, viivytys ja poisjohtaminen mainitussa järjestyksessä.

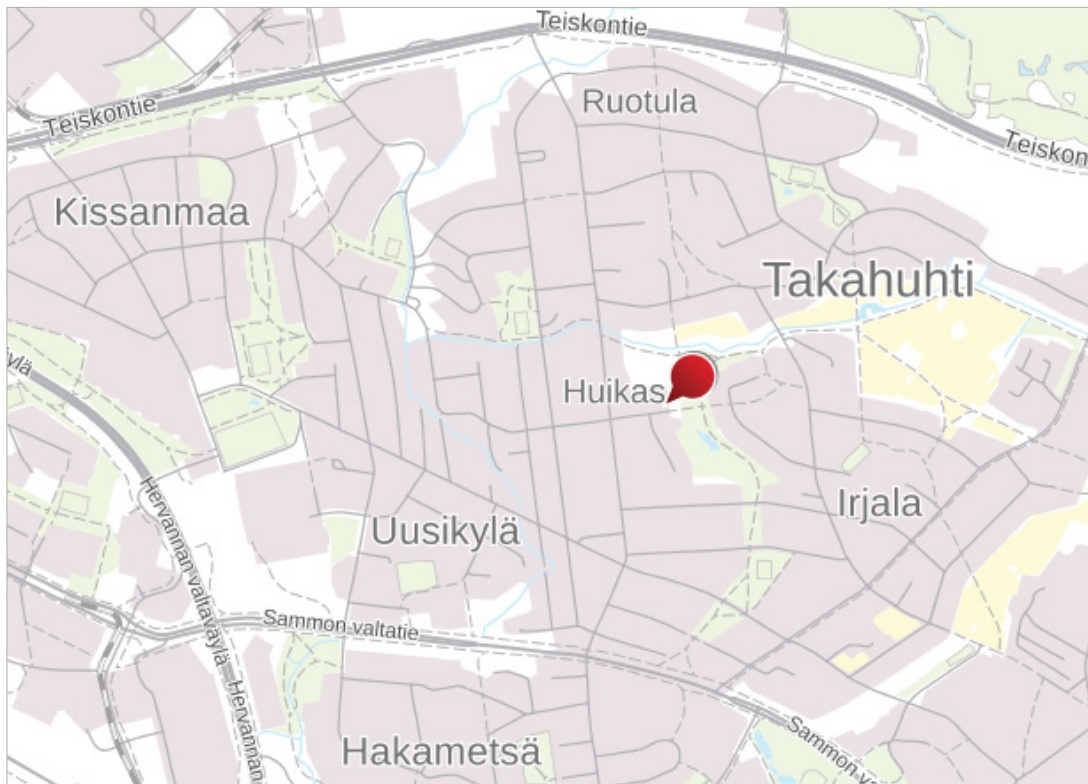
Suunnitelma on laadittu ETRS-GK24-koordinaattijärjestelmässä ja N2000 korkeusjärjestelmässä.

2. SUUNNITTELUALUEEN KUVAUS

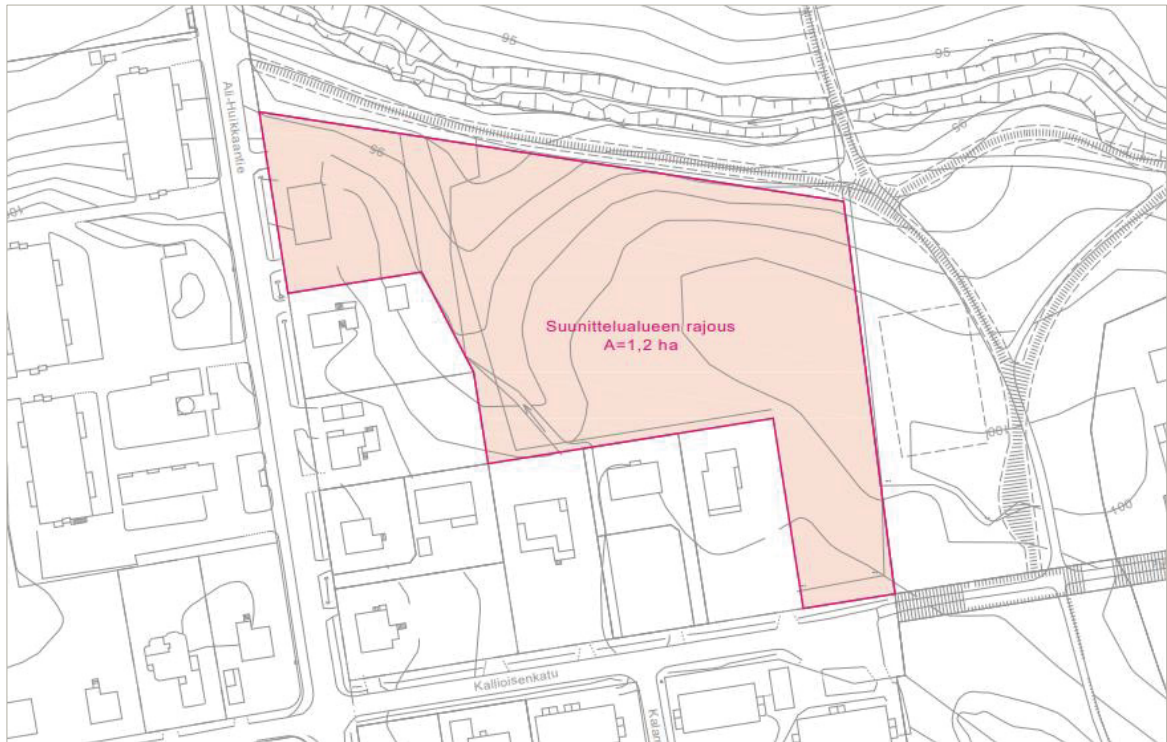
Tampereella sijaitseva rakentamaton suunnittelualue on pinta-alaltaan n. 1,2 ha ja sen nykyinen käyttötarkoitus on viljelystontti (VT). Rakennusoikeutta tontilla on 195 km² ja tehokkuusluku $e = 0,02$. Tontin pohjoispuolella kulkee pääreitteinä toimiva kävely- ja pyörätie sekä Vuohenoja.

Kaavamuutoksen tavoitteena on tontin käyttötarkoituksen muuttaminen asuinkerrostalojen korttelialueeksi ja rakennusoikeuden lisääminen. Alueelle on tarkoitettu sijoittamaan kerros- ja rivitaloasutusta. Suunnittelualueella sivuaa mahdollinen liito-oravan kulkureitti. Suunnittelualueetta rajaavat viheralueet ovat suurelta osin niittymäisiä.

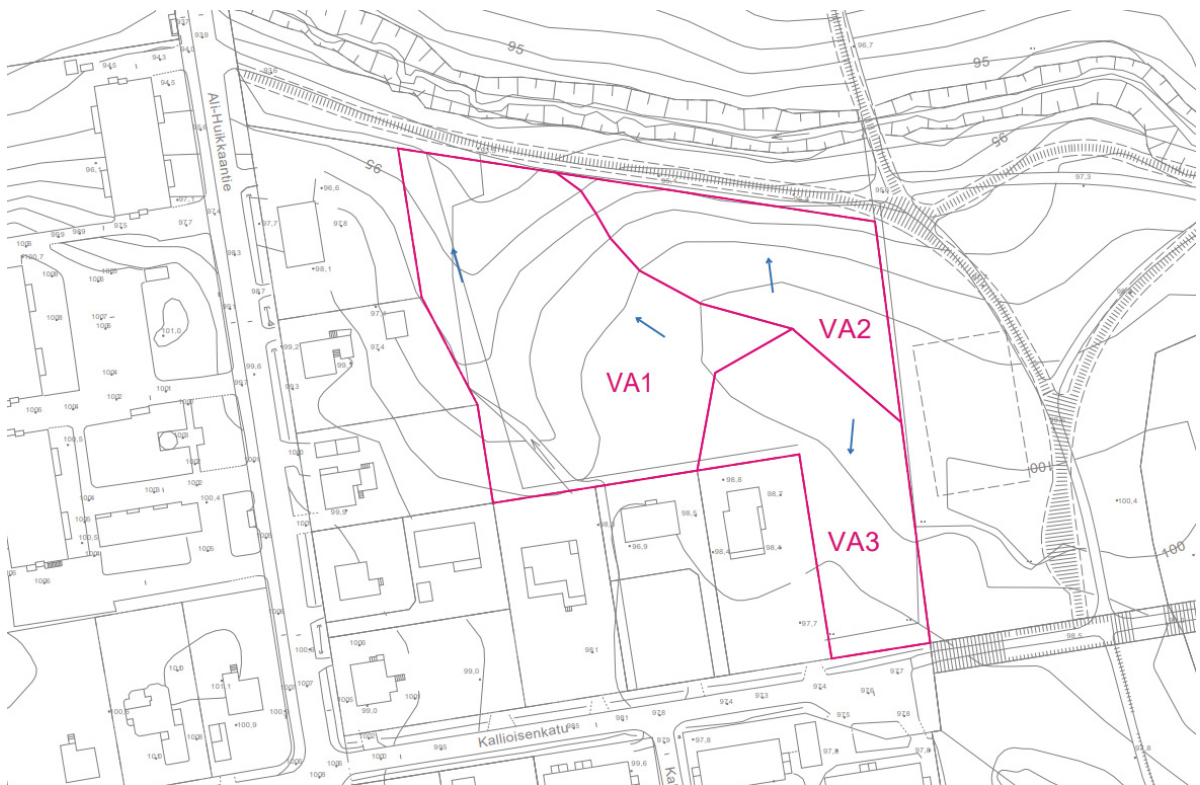
Nykytilassa alue jakautuu kolmeen valuma-alueeseen (kuva 3). Valuma-alueen 1 ja 2 (VA1 ja VA2) valumavedet johtuvat pohjoisessa virtaavaan Vuohenojaan ja valuma-alueen 3 (VA3) vedet johtuvat eteläpuolella sijaitsevaan lampeen.

Kuva 1 Suunnittelualueen sijainti, karttapaikka MML

Kuva 2 Suunnittelalueen rajaus

Kuva 3 Suunnittelalueen nykytilan kolme valuma-aluea (VA1, VA2, VA3) punaisella rajattuna sekä valumavesien virtaussuunnat sinisillä nuolilla osoitettuna.

3. VESITASEMUUTOKSET

Suunnittelualueen maankäytön muutoksesta aiheutuva hulevesivirtaaman ja hulevesimäärän muutos määritettiin soveltaen taulukossa 1 esitettyä mitoitusadetta. Käytetty sateen kesto valittiin sen perusteella, kuinka kauan veden virtaus laskennallisesti kestää valuma-alueen kauimmaisesta pisteestä tarkastelupisteeseen. Rankkuus ja kertymä määritettiin Rankkasateen ja taajamatulvat (RATU) -hankkeen tulosten (Suomen ympäristö 31/2008) mukaan ja niissä on huomioitu ilmastonmuutoksesta aiheutuva 20 % lisäys.

Virtaamalaskentaa varten kullekin valuma-alueelle määritettiin valumakerroin sen maankäytön mukaan (taulukko 2). Valumakertoimen ϕ , alueen pinta-alan A ja mitoitusateen rankkuuden i perusteella laskettiin muodostuva hulevesivirtaama Q seuraavasti:

$$Q = \phi * A * i$$

Mitoitussateella muodostuvat huleveden virtaamat ja kertymät on esitetty taulukoissa 3.

Taulukko 1 Suunnittelualueella käytetty mitoitusade hulevesiverkostolle.

Toistuvuus	Kesto [min]	Sademäärä [mm]	Rankkuus [l/s/ha]
Kerran 10 vuodessa	10	13	220

Taulukko 2 Käytetyt valumakertoimet maankäytön mukaan.

Maankäyttö	Valumakerroin
Viheralue	0,1
Kattopinta	0,8
Asfalttipäällyste	0,7
Reikäkiveys	0,5

Taulukko 3 Suunnittelualueen hulevesivirtaama ja kertymä nykytilanteessa ja rakentamisen jälkeen (tuleva tilanne) 1/10a sateella.

Virtaama nykytilanteessa [l/s]	Kertymä nykytilanteessa [m ³]	Virtaama tulevassa tilanteessa [l/s]	Kertymä tulevassa tilanteessa [m ³]	Erotus kertymässä tuleva tilanne-nykytilanne [m ³]
29	17	128	77	60

Tulevan tilanteen tarkastelua varten suunnittelualue jaettiin osavaluma-alueisiin, jotka perustuvat marraskuun 2022 alueen kaavaluonnokseen ja joulukuussa 2022 alueelle tehtyyn pihasuunnitelmaan. Osavaluma-alueiden hulevesien virtaamat ja kertymät ovat taulukossa 4 ja ne perustuvat joulukuun 2022 maankäyttö ja Tässä vaiheessa suunnittelu alueen tulevat maastonmuodot ja pinnan tasaukset eivät ole selvillä, joten osavaluma-aluejakojen osalta on tehty oletuksia sekä suosituksia, miten vesien ohjaus olisi suositeltava toteuttaa, jotta jokaiseen vihersuunnitelmassa olevaan hulevesipainanteeseen johtuisi sopiva määrä vesiä. Vesien ohjauksella tarkoitetaan pääasiassa katujen ja pihojen kaatoja, putkiviemäreiden johtosuuntia ja purkuja sekä kattojohtojen purkuja. Valuma-alueiden rajaukset sekä vesien virtaussuunnat näkyvät liitteessä 1.

Taulukko 4 Suunnittelualan osavaluma-alueiden virtaamat ja kertymät rakentamisen jälkeen.

Valuma-alue	Maan-käyttö	Valuma-kerroin	Pinta-ala [m ²]	Virtaama [l/s]	Kertymä [m ³]
VA1 (P)	Katto	0,9	568	26	16
	Asfaltti	0,7	463		
	Reikäkiveys	0,5	478		
	Viheralue	0,1	1022		
VA2 (P)	Katto	0,9	1227	33	20
	Asfaltti	0,7	0		
	Reikäkiveys	0,5	631		
	Viheralue	0,1	883		
VA3 (P)	Katto	0,9	725	20	12
	Asfaltti	0,7	0		
	Reikäkiveys	0,5	315		
	Viheralue	0,1	781		
VA4 (P)	Katto	0,9	356	8	5
	Asfaltti	0,7	0		
	Reikäkiveys	0,5	40		
	Viheralue	0,1	449		
VA5 (E)	Katto	0,9	293	27	16
	Asfaltti	0,7	1217		
	Reikäkiveys	0,5	0		
	Viheralue	0,1	926		
VA6 (E)	Katto	0,9	350	14	9
	Asfaltti	0,7	304		
	Reikäkiveys	0,5	102		
	Viheralue	0,1	747		
Yhteensä			11877	128	77

4. HULEVESIEN HALLINTA

Hulevesien hallinnan tavoitteena suunnittelualueella on, ettei vastaanottaviin vesistöihin (erityisesti Vuohenojaan) johtuva valumavesien virtaama ja määrä kasva rakentamisen myötä. Siten alueella tulisi viivyttää kasvava vesimäärä eli se muutos kertymässä, minkä alueen rakentaminen aiheuttaa (ks. taulukko 3). Täksi määräksi saatiin laskennallisesti 60 m³. Viivyttävä vesien määrä määritettiin kuitenkin Tampereen kaupungin ohjeistuksen mukaisesti viherkerroinlaskelmalla, jonka tulokortti löytyy Pihasuunnitelman (Ramboll, 2022) liitteestä. Laskelmalla viivytyksivaatimukseksi muodostui koko suunnittelualueelle yhteensä 60 m³.

Suunnitelmapiirustuksessa (liite Piirustus H01) on esitetty yksi alueella soveltuva hulevesien hallinnan vaihtoehto, jossa alueen hulevedet viivytetään alueen huomioiden hajautetusti useassa pienessä hulevesipainanteessa, joiden ajatellaan olevan erilaisia viherpainanteita. Viivytyksipainanteiden pinta-ala on arvioitu sen mukaan, etteivät asutuksen läheisyydessä olevat hulevesiä aiheet ole liian syviä. Vesisyvydeksi on täten arvioitu 0,2 m. Tällöin viivytykselle tarvittavaa pinta-alaa muodostuu yhteensä koko alueelle 300 m³. Suunnitelmapiirustuksessa tämä ala on jaettu erityisesti alueen pohjoispuolelle, jonne hulevedet luontaisesti valuvat. Alueen pinnantasauksia ei ole vielä tarkkaan suunniteltu ja siten suunnitelmapiirustuksessa olevat hulevesien virtaussuunnat ovat yksi suositus, miten vesiä voidaan ohjailla painanteisiin tulevia pinnanmuotoja ja kaatoja sekä kattovesien purkuja ja katuvesien keräilyä suunnitteleamalla. Mikäli vesien ohjausta muutetaan eri viivytyksipainanteeseen kuin mitä piirustuksessa on esitetty, tulee jatkosuunnittelussa huomioida mahdolliset painanteiden pinta-alojen muutokset.

Painanteet voidaan tarpeen vaatiessa maisemoida viihtyisiksi elementeiksi. Vesien viivyttämisen, partikkeleiden laskeuttamisen ja fyto-remediaation avulla vesien laatua voidaan parantaa niiden viivyttämisen ohessa. Vedenlaatua parantavia painanteiden elementtejä voidaan tarkastella ja suunnitella seuraavissa suunnitteluvaiheissa.

Suunnittelualueen osalta esitetään myös Tampereen hulevesiohjelman mukaisesti, että tontilla pyritään maksimoimaan läpäisevän pinnan osuus, jolloin voidaan vähentää hulevesien määrää. Läpäiseviä pintoja ovat mm. viheralueet ja pysäköintialueiden läpäisevät päällysrakenteet

5. SUOSITUKSET KAAVAMÄÄRÄYKSIKSI

Jotta viherkerroinlaskemalla tuotettu viivytysvaatimus täyttyy, suositellaan koko aluetta kokevaksi yleiseksi kaavamääräykseksi:

Hulevesiä tulee viivyttää alueella siten, että viivytyrakenteiden mitoitustilavuuden tulee olla vähintään viherkerroinlaskelman mukaisen kuutiomäärän mukainen. Täyttyneiden viivytyrakenteiden tyhjentyminen tulee kestää vähintään 2 ja korkeintaan 12 tuntia sateen päättymisestä. Rakenteissa tulee olla suunniteltu ylivuoto.

Lisäksi kaavassa voidaan hulevesiohjelma huomioiden ohjeistaa:

Alueella tulee suosia vettä kokonaan tai osittain läpäiseviä päällysteitä, biosuodatus-/viherpaineita ja sadepuutarhoja. Viheralueita tulee säilyttää mahdollisimman paljon.

6. RAKENTAMISEN AIKAISTEN HULEVESIEN HALLINTA

Suurin hulevesistä aiheutuva laadullinen kuormituspiikki aiheutuu yleensä valuma-alueen rakentamisaikana, jolloin paljas maaperä on alttiina eroosiolle. Rakentamisen aikaisten hulevesien hallintaan on syytä kiinnittää huomiota. Rakennustyömaiden hulevedet tulee johtaa kokoojajoihin ja -verkostoihin esimerkiksi tilapäisten laskeutusaltaiden kautta ja/tai suotopatojen läpi. Altaat voidaan istuttaa tai maisemoida myöhempää käyttöä varten eri tavoin rakentamisen päätteeksi.

Hulevesien hallintarakenteen paikka ja aluevaraus rakentamisen aikaisten vesien hallinnan osalta voidaan osoittaa kaavaan esimerkiksi vastaavanlaisilla merkinnöillä:

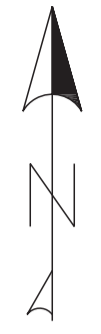
Kaavamerkintä	Kaavamääräys
hule-rak	Hulevesien laatua ja määrää tulee hallita rakentamisen aikana siten, ettei vesien määrä kasva ja laatu huonone alueen nykytilaan verraten.
hule-12	Rakennuslupaan tulee sisältyä hulevesien käsittelysuunnitelma.

7. YHTEENVETO

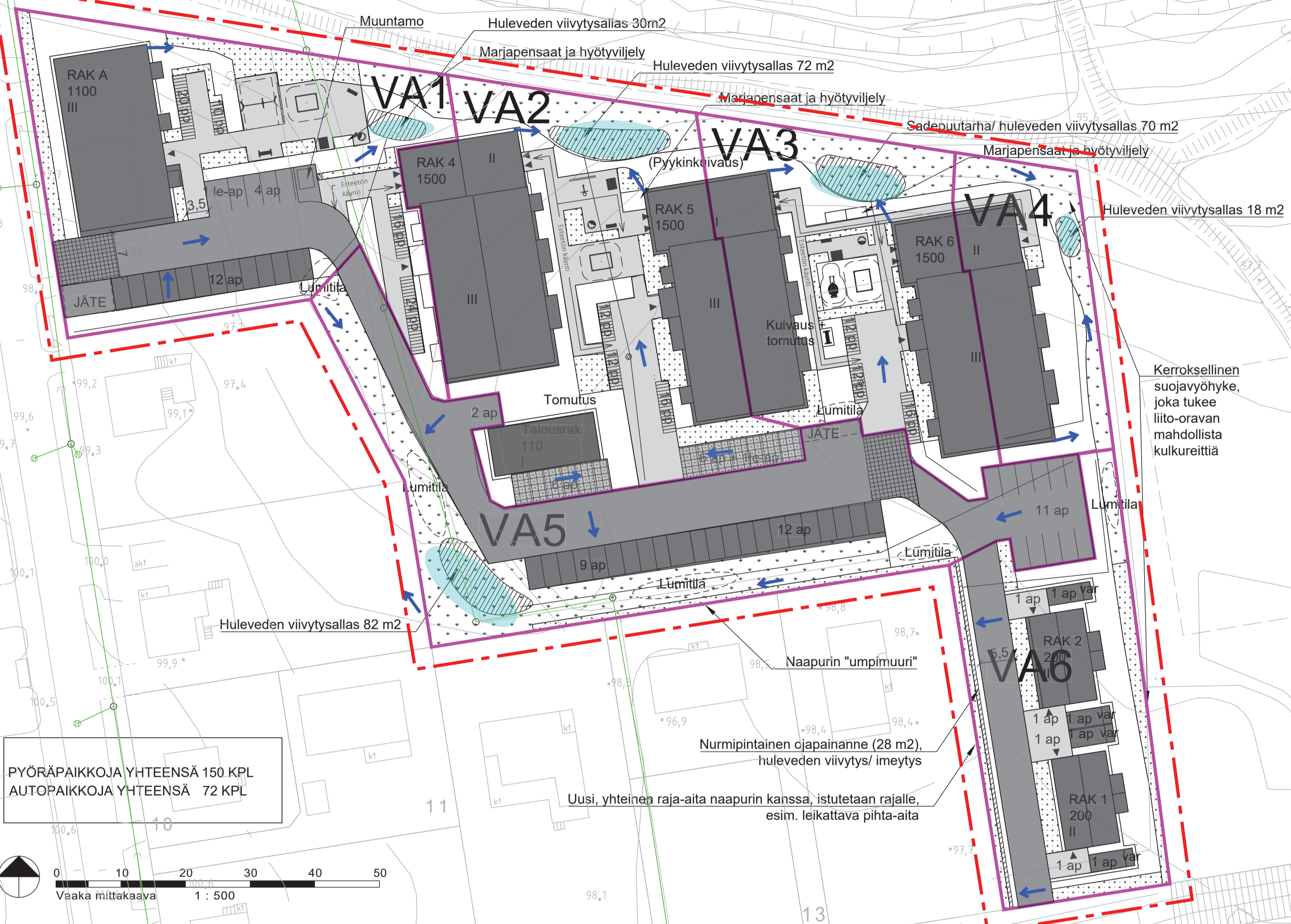
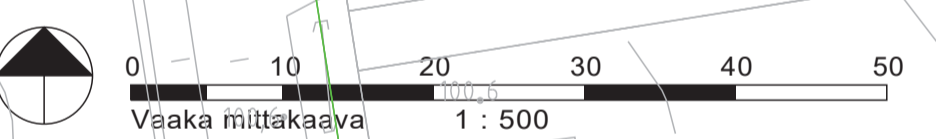
Selvityksen tarkoituksena oli kartoittaa hulevesistä aiheutuvat reunaehdot kaavoituksen tueksi sekä esittää hulevesien hallintatoimenpiteitä kaava-alueella. Hallintatoimenpiteiden tavoitteena oli, etteivät hulevesimäärät vastaanottavaan Vuohenojaan (pääasiallinen hulevesien purkupaikka) tai läheiseen lampeen kasva alueen rakentamisen myötä. Rakentaminen kasvattaa alueen hulevesimäärää kerran 10 vuodessa toistuvalla sateella n. 60 m³. Tampereen kaupungin ohjeistuksen mukaisesti hulevesien viivytystarve määritettiin pihasuunnitelman yhteydessä viherkerroinlaskemalla, jonka tulokseksi saatiin viivytystarve 60 m³. Tämä määrä viivytetään hajautetusti alueella erilaisissa vihreissä hulevesiä viivyttävissä pintaratkaisuihin. Kaavassa voidaan antaa sekä koko aluetta koskeva yleinen viivytysmääräys että osoittaa hulevesien viivyttämiseksi varattuja tiloja.

LIITE 1 SUUNNITELMAPIIRUSTUS HO1

PYÖRÄPAIKKOJA YHTEENSÄ 150 KPL
 AUTOAIIKKOJA YHTEENSÄ 72 KPL

Selitteet

- 3m kaava-alueen rajasta
- Katto
- Asvaltti
- Reikäkiveys
- Osavaluma-alue
- Virtausnuoli
- Mahdollinen allaspainanne
- Hulevesiverkosto

20.12.2022

Koordinaattijärjestelmä	ETRS-GK22				
Korkeusjärjestelmä	N2000				
Tunn.	Lukum.	Muutos	Suunnittelija	Hyväksyjä	Päiväys
Rakennuskohteen nimi ja osoite			Mittakaava		
Huikkaan Hurmos Kallioisenkatu 33, 33560 Tampere			Suunnitelmapaketti Hulevesiselvitys		
Suunnitelman sisältö		Tiedosto		Mittakaava	
Suunnitelmapaketti Hulevesiselvitys		VHT 1510067625		1:500	
Suunnittaja		Tiedosto		Mittakaava	
Ramboll Finland Oy PL 25, Itsehallintokuja 3 02601 Espoo puh. 020 755 6111		VHT 1510067625		1:500	
Suunnittaja		Tiedosto		Mittakaava	
piir.		suunn.		pvm	